

Čajkovski, Peter Iljič

Rodil se je 7. maja 1840 (-romantika-) v Votkinsku v Rusiji, nedaleč od močnega toka reke Kame. Njegov oče je bil uradnik, rudarski inženir, ukrajinskega rodu. Skladateljeva mati je bila po rodu Francozinja, bila je lepa inteligentna in tenkočutna. Že zelo zgodaj se je izkazalo, da je izredno glasbeno nadarjen. Bil je bister otrok in se je od francoske guvernante, ki je bila pri družini, naučil francosko in nemško. Že v zgodnjem otroštvu se je pokazala tudi njegova izredna občutljivost. Zelo težko je prenesel vsakršno kritiko.

Na žalost pa je njegova mati kmalu umrla za kolero, ki je razsajala po Rusiji, ko je bilo Petru komaj 14 let. Zanj je bil to strašen udarec, od katerega si je le težko in počasi opomogel. Morda je zaradi te manjkajoče ljubezni, izgubljenih materinskih rok tako idealiziral ženske, da se je izogibal vsakega stika z njimi, in postal homoseksualec.

Ko je Čajkovski leta 1859 končal pravno šolo, se je zaposlil kot uradnik na pravosodnem ministrstvu. Pravo mu ni dišalo in resno je začel razmišljati o tem, da bi se začel poklicno ukvarjati z glasbo. Začel je obiskovati glasbeni pouk in naslednje leto pustil delo na ministrstvu.

Poleg harmonije in kompozicije se je učil tudi klavirja in flavte. Kasneje sprejel mesto učitelja harmonije na Moskovskem konservatoriju. Posledično se je tudi preselil v Moskvo, kjer je ostal 11 let. V tem času je zložil Prvo simfonijo, ki ga skoraj stala živčnega zloma. Oba njegova bivša učitelja sta jo slabo ocenila. Ko pa je bila simfonija leta prvič predstavljena, je bila s strani številnih skladateljev pohvaljena. Trpel je zaradi osamljenosti. Vedno je imel rad družbo otrok in v navado mu je prišlo, da je vsako poletje obiskoval poročeno sestro Sašo.

Čajkovski si je leta 1876, ko je skladal Variacije na rokokojsko temo, začel dopisovati z bogato vdovo Nadeždo von Meck. Kmalu sta drug drugemu razkrivala občutja in misli, ki jih ne bi mogla izdati nikomur drugemu. V tem času sta Čajkovskega zaposlovali dve deli: Četrta simfonija in opera Evgenij Onjegin.

Nekega dne je na svoje veliko presenečenje dobil ljubezensko pismo od ženske, ki je ni poznal. Ime ji je bilo Antonina Miljukova in trdila je, da je oboževalka njegove glasbe. Želela je, da se srečata. Povedal ji je, da jo nikoli ne bo mogel ljubiti, vendar je kljub temu kasneje spoznal, da je bilo njegovo ravnanje nepremišljeno. Preden se je zavedel, kaj se dogaja, jo je že zaprosil za roko in ona je pristala.

Duševni zlom, ki ga je doživel kmalu po poroki je bil zelo resen. Po ponesrečen poskusu samomora je pobegnil v St. Peterburh. Odšel je na potovanje v zahodno Evropo, kjer mu je uspelo znova vzpostaviti duševno ravnovesje. Ko pa se je za kratek čas vrnil, je bil duševno in telesno uničen. Do ločitve je prišlo leta 1881, ko se je Antonini rodil prvi nezakonski otrok.

Kljub temu da je januarja 1878 dokončal svojo najboljšo opero Evgenij Onjegin, aprila pa začel skladati violinski koncert, je Čajkovski zašel v ustvarjalno krizo. Dolga leta je živel neurejeno življenje, neprestano je potoval med Rusijo in zahodno Evropo ter napisal številne skladbe samo zato, ker je dobil naročilo, ne pa iz notranjega vzgiba.

Ko se je vrnil v Rusijo, je napisal Peto simfonijo. Naslednje leto se je znova podal na mednarodno dirigentsko turnejo, pisati pa je začel tudi drugi znameniti balet Trnuljčico, ki so ga prvič uprizorili januarja 1890 v St. Peterburgu. Kasneje se je živčne potrtosti odpravil najprej v Pariz, od koder je bil namenjen v New York na novo dirigentsko turnejo. V Parizu je izvedel za smrt ljubljene sestre Saše. V zadnjem letu življenja je Čajkovski užival takšen uspeh, priljubljenost in spoštovanje kot redkokateri živeči skladatelj dotlej. Bil je tudi na vrhuncu ustvarjalnih moči. Spomladi je zložil mojstrsko Patetično simfonijo. 6. novembra je bil najden mrtev. Nazadnje se je uresničil strah pred javnim razkrinkanjem njegove homoseksualnosti, ki ga je tako dolgo preganjal. »Častno sodišče«, je odredilo, da mora

Čajkovski narediti samomor, če se hoče izogniti škandalu. Razširili so zgodbo, da je umrl za kolero, ker je pil neprekuhano vodo.

Napisal je 6 simfonij. V prvih simfonijah se pojavlja interpretacija podob narave in ljudskega življenja, v drugih pa čedalje pogosteje nastopajo psihološke prvine. Izstopa Četrta simfonija, ki izraža skladateljevo globoko misel: človek je prepuščen na milost in nemilost neizogibni usodi, ki je sovražna njegovemu hrepenenju po sreči, zdaj ga prisili k sanjam, zdaj k razburljivim uspehom, zdaj spet k vdanosti v usodo.

Čajkovski je postal svetovno znan prav zaradi baletov.

- Labodje jezero - njegovo najbolj znano delo
- Trnuljčica
- Hrestač - balet z velikim melodičnim bogastvom

Napisal je 10 oper.

- Rusalka - lirična opera, ki so jo cesarska gledališča zavrnila
- Evgenij onjegin
- Ivana orleanska - občinstvo ji je ploskalo, kritika pa jo je raztrgala

Čajkovski je bil človek na katerega je zelo vplivalo okolje. Želel se je prilagoditi razmeram, a mu to ni vedno uspevalo. Svoj neuspeh je skrival, a čustva so ga premagala - pokazal jih je v svojih delih. Čajkovski je nekoč dejal: »Obžalovanje preteklosti, upanje na prihodnost, večno nezadovoljstvo s sedanostjo, to je moje življenje.« Jasno nam je dal vedeti, da z življenjem ni bil zadovoljen. To ga je privedlo v skladanje del s psihološkimi prvinami. Rad je pisal predvsem opere in balete, saj je hotel, da se dejanje odvija na odru in ne v prostoru za orkester. Imel je svoj slog - rad je pretiraval in poudarjal. Njegova dela so svetovno znana in še danes mnogokrat zaigrana in uprizorjena.

... Vidiš, moj dragi prijatelj, jaz sem sestavljen iz nasprotij, in sem dosegel zelo visoko starost, brez počitka na čemerkoli pozitivnem, ne da bi pomiril svojega nemirnega duha bodisi z religijo ali filozofijo. Nedvomno bi moral znoreti, ampak za glasbo. Glasba je res najlepši dar nebu za človeštvo ki tava v temi.

Sama pomirja, razsvetljuje, in slika naše duše. To ni slame, katere se utaplajoči človek oklepa, vendar pravi prijatelj, zatočišče, in odeja, zaradi katere je vredno živeti "